

Härnösands kommun

Samhällsförvaltningen

871 80 Härnösand

planarenden@harnosand.se

Yttrande över samrådsförslag för detaljplan för del av Motorn 1 Sälstens udde, Härnösands kommun

Härnösands Naturskyddsförening anser att planförslaget måste omarbetas för att kunna antas. Stora delar av den planerade bebyggelsen kommer att ligga inom strandskyddat område som måste värnas och den biologiska mångfalden kommer att utarmas om planförslaget genomförs. Dessutom är det underlag som planen bygger på bristfällig.

Strandskyddet

Fastigheterna med beteckningarna A1-6, B1, B2, B4, C6 och C5 ligger inom strandskyddat område och bör därför inte bebyggas. När strandskyddet infördes på 1950-talet hade man börjat inse att fria stränder är en ändlig resurs som måste värnas för att ge alla människor tillgång till strandområden. Senare tillkom även insikten att växt- och djurliv hotades om den utveckling som inleddes under efterkrigstidens fortsatte. Strandskyddslagstiftningen har successivt utvecklats och i dag finns sex särskilda skäl som kan åberopas om en kommun vill upphäva strandskyddet. I planförslaget åberopas miljöbalkens 7 kap 18c § som särskilt skäl för strandskyddsdispens: området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Härnösands kommun hävdar att det är ett angeläget allmänt intresse att bygga bostäder i attraktiva lägen i anslutning till vatten eftersom det finns en efterfrågan på sådana bostäder.

Byggandet av nya bostäder kan generellt inte anses utgöra ett angeläget allmänt intresse. I vissa fall som t ex i Stockholmsregionen med dess bostadsbrist har mark- och miljööverdomstolen bedömt att det finns ett sådant allmänt intresse. Domstolen ansåg dock att det fanns andra ställen inom kommunen som låg utanför strandskyddsområdet som kunde bebyggas (Dom P 6876-15). När det gäller exploateringen vid Sälstens udde kan man inte hänvisa till bostadsbrist inom Härnösands kommun och därför faller argumentet att det är ett allmänt intresse som ska tillgodoses. Även påståendet att behovet inte kan tillgodoses utanför området är ovidkommande. I planbeskrivningen anges att det finns detaljplaner för bostadsbebyggelse som inte utnyttjas och dessutom är det ingen påtaglig brist på lämplig mark inom kommunen för bostadsbebyggelse i övrigt. Härnösands Naturskyddsförening anser att det särskilda skäl som kommunen anger för att lämna dispens för byggande av bostäder inom strandskyddat område enligt miljöbalken 7 kap 18c § inte är tillämpligt i detta fall.

Biologisk mångfald

I planhandlingarna ingår en översiktlig naturinventering. Inventeringen är ofullständig och bristfällig i flera avseenden. Det saknas en beskrivning av t ex vilka insekter och trädsvampar som kan förväntas finnas bland legor och annan död ved som finns i området. En del av dessa värden har förmodligen försvunnit i och med att man röjt, avverkat och "städad" bort död ved i området men fortfarande

finns stora värden kvar i de västra delarna. Direkta felaktigheter är t ex att beskriva ett antal stora mäktiga levande skogsalmar med några torra grenar som torrakor. Naturskyddsföreningen i Härnösand anser att en arborist bör anlitas för att bedöma behovet av åtgärder samt för att bedöma om några åtgärder behövs för att säkerställa trädens framtida värde för den biologiska mångfalden och säkerheten för dem som vistas i området.

Det är allvarligt att inventeringen har så stora brister eftersom den används som underlag för undersökningen av betydande miljöpåverkan. Slutsatsen i den genomgången är att planen inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Eftersom behovsbedömningen bygger på ett bristfälligt underlag kan slutsatsen ifrågasättas. En annan konsekvens av bristerna i naturinventeringen är att den kvalificerade bedömning av påverkan på fladdermusfaunan som konsultföretaget Nattbaaka gjort även den kan ifrågasättas. Problemet ligger inte i bristande kompetens hos konsulten utan att det underlag som tillhandahållits av kommunen inte är tillräckligt bra.

Rapporten från den översiktliga naturinventeringen avslutas med en rekommendation om att en fördjupad naturvärdesinventering bör genomföras. Även om vi är kritiska till inventeringen i övrigt anser vi att rekommendationen är synnerligen relevant och genomtänkt och vi stödjer kravet på att en fördjupad naturvärdesinventering genomförs.

I planen har ett område i väster mot Härnö Marina avsatts som naturområde. Det är positivt men otillräckligt för att de mest skyddsvärda delarna av området ska bevaras. På plankartan är naturområdet ca 20 meter brett men för att det skall omfatta almarna måste det vara åtminstone tre gånger så brett. I naturinventeringen nämns att en dunge stora granar i den norra delen av grönområdet och ett par stora yviga och täta granar i södra delen saknar biologiskt värde och bör avverkas. Vår bedömning är en annan. Även om de enskilda träden inte har så stort värde kan grandungen i norr tjäna som skydd för fåglar och andra djur. Den bristfälliga fladdermusinventeringen kan ha förbisett att granarna även är viktiga för fladdermössen. Mindre granar kan dock med fördel avverkas.

Naturinventeringen tar inte upp andra värden i området som t ex stenmuren öster om almarna och den delvis övervuxna muren/stensträngen mot gångvägen till badplatsen. Även om stenmurarna förmodligen inte omfattas av det generella biotopskyddet (de gränsar inte till odlad jordbruksmark) har de kulturhistoriska värden och höga naturvärden. De har en viktig funktion i ekosystemet. De utgör livsmiljöer, tillflyktsorter och spridningsvägar för flera växt- och djurarter som blir allt ovanligare t. ex. lavar, mossor, grod- och kräldjur, insekter, spindlar, fåglar och smådäggdjur. Det är därför angeläget att värdet av stenmurarna undersöks i en fullständig naturvärdesinventering.

Det är inte helt lätt att förstå vilka områden som avses i planbeskrivningen när man hänvisar till naturinventeringen. Det beror bl. a. på att fastighetsbeteckningen på kartan i figur 5 är felaktig. Kartan är också missvisande eftersom det område som markeras som planområde inte omfattar södra delen av området på plankartan. Det är ännu en brist i naturinventeringen att inte hela planområdet inventerats.

Naturskyddsföreningen i Härnösand anser sammanfattningsvis att:

- Området som omfattas av strandskyddet ska bevaras och att det inte finns särskilda skäl för att häva strandskyddet
- Naturinventeringen som Härnösands kommun gjort anser vi är bristfällig och att vi stödjer kravet på att en fördjupad naturvärdesinventering genomförs.
- Att det avsatta naturområdet utvidgas så att skogsalmarna bevaras. En arborist bör anlitas för att bedöma trädens status och behovet av åtgärder.

För Härnösands Naturskyddsförening
Anna Isaksson (ordförande)
e-post: nfharnosand@gmail.com